

цѣль-та на една метода? и каква метода може да се назове най добра и удовлетворителна?

Една система тогава може да бѣде построена по *най добръ-шкъ методъ*; когато нѣма въ нея ни излишество (зіяде), ни недостатокъ (иксикъ). Излишество-то состои въ едно разтѣгванье на форми-тѣ; а недостатокъ-тъ въ едно неразвианье на познаніята. При методическо-то развиванье на цѣло-то, разумъ-тъ често пада въ една-та, или въ друга-та отъ слѣдующы-тѣ крайны погрѣшки: 1) защото идея-та на предметъ-тъ, що го въодушевява, е жива и обширна, а приготвенни-тѣ за тойзи предметъ познанія сѣ оскудни и недостаточни; или 2) защото онъ е богатъ съ познанія за предметъ-тъ си, а идея-та за него е тѣсна и слаба. Въ първій случай умній сглѣдъ не е доволно ограниченъ; спорядъ това мисли-тѣ текѣтъ една подиръ другѣ, умъ-тъ хвѣрчи на далечъ, но онъ не може да упознае въ тѣхъ свои-тѣ нужды, идея-та на предметъ-тъ се губи; и въ такѣвъ сгучай, логическа-та метода обѣмва едно широко, но неплодно поле на знаніе-то. Таковимъ образомъ дѣйствова даровита-та но ѣще неопытна младежъ: — она се распала отъ священный огнь любви къ отечеству, или къмъ ученіе-то, или къмъ нѣкое извѣстно лице; и — като испълне всичко съ чисты-тѣ форми на свое-то мислянье, подѣема се отъ крила-та на свое-то въображеніе, хвѣрчи, и искѣ отъ самъ-тѣ, почти една идея да сотвори сѣщественность-тѣ, но... бѣдна-та младежъ, каквы огромны препянки посрѣща въ свое-то хвѣрканье и колко ягкы крила трѣба да има въображеніе-то ѣ за да може да постигне цѣль-тъ си! — често она умалява, пада долу, и... строшыа си и крила и главѣ....

Въ вторій же случай, умъ-тъ е твърдѣ ограниченъ и не може да се справи съ множество-то на свои-тѣ познанія, които отъ всякъ една старанѣ